

igjennem der kunde tages fat paa en Ordning af dette Tilfælde, mere end det allerede er sket. — Jeg skal ikke komme ind paa Forholdene ved det kongelige Theater — thi det er Noget, som saa Mange have Lust til at tale om —, men jeg skal blot udtale, at jeg vilde ønske, at det Tilskud til Universitetet, som vi for indværende Finansaar have bevilget, ikke maa staa som en stadig og vedblivende Udgift. Det forekommer mig, at da der i Finansloven er givet Udsigt til, at der kan blive nedsat en Kommission til at tage de særlige Fonds Forhold under Overveielse, var det det Rigtigste, at vi i det kommende Finansaar holdt os til at lade hvert af de særegne Fonds have sine egne Udgifter. Jeg vilde ønske, at den Kommission, som er stillet i Udsigt, ogsaa kunde bringe det saavidt, at vi dog engang kunde komme derhen til, at vi ikke behøve at have nogen særlig Kasse for disse særlige Fonds Bekommende, men at alle Statens Indtægter og Udgifter samlede i een Kasse. Der staar i Grundloven, at Finanslovsforslaget skal indeholde et Overflag over Statens Indtægter og Udgifter, og derfor ser det høist besynderligt ud, da det er saa mange Aar, siden vi fik Grundloven, at vi endnu ikke have faaet afgjort, om Præstetienden og Præstegaardene skulle tilhøre Staten, eller hvem de skulle tilhøre. Vel er der igjen forelagt et Lovforslag om Præsternes Lønning, og det kan maasse lykkes derigjennem at komme til en Afgjørelse; men det forekommer mig, at det har staaet altfor længe hen, inden vi gjennem Finansloven have faaet klareret det Spørgsmaal: Er det en Statsindtægt, som Præstetienden og Præstegaardene indeholde, eller er det en Kommuneindtægt; thi begge Dele have jo været fremsatte her i Folkethinget. Da det nu lader til, at man Tid efter anden er kommen derhen til, at man er nogenlunde enig om, at Præstetienden og Præstegaardene skulle være en Statsdomæne, saa forekommer det mig, at det Næsteste og Naturligste vilde være strax at optage dem paa Finansloven og ikke længer lade denne Sag henstaa uafgjort. — Hvad de overordentlige Udgifter angaar, saa er der jo forlangt betydelige Summer dels til det fornødne Materiale til Jernbanernes Drift dels til videre Udvikling af de bestaaende Jernbaner dels til Fortsættelse ved nye Jernbaner. Hvad det sidste Punkt angaar, er man nu staaet ind paa en hel ny Vej, idet Ministeriet foreslaar, at istedetfor, at de Private bygge flere Jernbaner, og Staten giver et Tilskud af 80,000 Kr. pr. Mil, skal Staten bygge og de Private give Tilskud. Dette kan jeg for saa vidt give min Tilslutning, som det kan tænkes muligt, at de Private kunne samle et lige saa stort frivilligt Tilskud, men dersom det skal gaa paa den Maade, som det paa andre Steder er gaaet, at dette Tilskud skal udfriives gennem Amtsrepartitionsfonden og Kommunekassen er jeg ligesaa stærk en Modstander af dette System; thi det forekom-

mer mig, at det hverken er et Amtskommuneanliggende eller et Sognekommuneanliggende, og jeg kan derfor aldrig billige, at der paa den Maade udfriives Bidrag til Jernbaners Bygning, at Udbetelsen bliver paalagt vedkommende Stattebydere som en Stattebyrde enten fra Amtsrådet eller fra Sognerådet. Naar der derimod kunde tilveiebringes Tilskud gjennem frivillige Bidrag, som kunde svare til den Sum, der hidtil er ydet fra Statskassens Side, eller endog en meget ringere Sum, vilde jeg være villig til at gaa med; men jeg vil stille den Fordring, at det bliver en bestemt Betingelse, at det skal være ganske frivillige Bidrag uden nogen Lvang enten gjennem Sognerådet eller Amtsrådet. Jeg kan ogsaa være ganske tilfreds med, at det er stillet i Udsigt, at vi faae en Lov om Jernbanedriften og den hele Bestyrelse deraf; thi det hele Jernbanebudget er gaaet saa temmelig glat her gjennem Thinget, at de fleste Medlemmer, ja endog Finanssubvalgsmedlemmerne, ikke hidtil have haft noget klart og tydeligt Indblik i det Hele. Men skal Statsdriften fremdeles vedblive, tror jeg ogsaa, at der maa tages noget mere Hensyn til de Rejsendes Bekvemmelighed, end der hidtil er taget, thi det forekommer mig, at de Driftsplaner, der ere satte i Værk i den senere Tid, især paa de vest- og sydjydske Baner, ikke ere meget heldige. Man har saaledes Exempler paa, at der er indrettet ikke saa saa Stoppepladser omkring paa de vest- og sydjydske Baner, men Ulykken er den, at der kun stoppes, naar der er Rejsende, og saa er Driftsplanen endda saaledes indrettet, at de Rejsende i Almindelighed kun kunne komme til den ene Side paa den Maade, at de kunne komme tilbage samme Dag, men ikke til den anden. I Begyndelsen var det i Almindelighed indrettet saaledes, at de Rejsende kun kunde komme til de Rjbststederne, men ikke til Landstationerne, dette er imidlertid noget forandret ved de nyere Bestemmelser; men det er endnu Tilfældet, at der er flere af disse Stoppepladser, hvor de Rejsende kun kunne komme til den ene Side og komme tilbage samme Dag, men ikke til den anden Side, uden at de skulle overnatte, og det uagtet der gives Billetter baade til Tur og Retur; dette finder jeg høist ueftdigt. Derimod har man indført et andet Princip med Hensyn til disse Stoppepladser, hvorved Staten saa at sige har indført et rent Liggerisystem, idet disse Stoppepladseres Anbringelse er gjort afhængig af, at vedkommende Sogn, hvor der stoppes, skal opføre en saakaldet Ventesal, uagtet der mangen Gang er lige saa mange fra de tilgrændsende Sogne, der tage Billetter til Jernbanen, som der er fra det Sogn, hvor Stoppepladsen anbringes. Skjøndt Udgiften ved Opførelsen af en saadan Ventesal i det Hele ikke bliver synderlig stor, kan det dog undertiden i et lille Sogn foraarsage ikke saa ringe en Udgift, og det forekommer mig, at Udgiften for Jernbanebestyrelsen i det Hele vil være